

Tax & Fiscal Alert

Únor 2014

Rok 2014 a změny v akciové společnosti

Od Nového roku nabývá účinnosti Občanský zákoník a Zákon o obchodních korporacích (včetně většiny doprovodné legislativy).

Pro obchodní společnosti, nově obchodní korporace, přináší nová úprava řadu více či méně významných změn. Níže naleznete přehled těch nejvýznamnějších.

Je důležité si uvědomit, že využití většiny nových institutů bude možné pouze, budou-li odpovídajícím způsobem upraveny korporátní dokumenty společnosti a naopak nové povinnosti uložené zákonem (byť ve společenské smlouvě neuvedené) bude nutné dodržovat. Neplnění některých povinností může být pokutováno soudem až do výše 100.000 Kč nebo může vést až k soudnímu zrušení společnosti.

Založení společnosti

K založení akciové společnosti již nebude nutné vyhotovovat zakladatelskou smlouvu (listinu) a stanovy jakožto dva dokumenty. Akciová společnost bude založena přijetím stanov ve formě notářského zápisu, které jsou společenskou smlouvou. Povinnost vyhotovení ve formě notářského zápisu zůstává. Rovněž již nebude možné založit společnost s veřejnou nabídkou akcií.

Při přípravě stanov bude muset být kladen větší důraz na individuální nastavení organizace společnosti, neboť zákon umožňuje řadu otázek upravit odchýlně od zákona, případně jsou určitá oprávnění společnosti přiznána pouze tehdy, pokud je tak uvedeno ve stanovách.

Návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku bude stačit podat ve lhůtě 6 měsíců nebo delší, stanoví-li tak stanovy, místo dosavadních 90 dnů.

Každá akciová společnost bude povinně zřizovat internetové stránky, kde bude povinna uveřejňovat informace a dokumenty požadované zákonem, např. i informaci o příslušnosti ke koncernu. Porušení těchto povinností může založit neplatnost svolané valné hromady, soud může uložit společnosti sankci až do výše 100.000 Kč a ovládající společnosti v koncernu odpovídají za újmu způsobenou ovládané společnosti (bez ohledu na závazek uvedený v ovládací smlouvě/zprávě o vztazích).

Základní kapitál

Základní kapitál bude pro všechny společnosti min. 2.000.000 Kč. Již existující společnosti, jejichž kapitál je nižší než 2.000.000 Kč, **jej budou povinny navýšit.**

Peněžitý vklad se bude povinně splácet na bankovní účet u banky. Dosud bylo možné peněžitý vklad splatit i k rukám správce vkladu, avšak za

dodržení omezení vyplývajících ze zákona o omezení plateb v hotovosti.

Změna stanov

Změnit stanovy bude možné pouze dohodou všech akcionářů, pokud stanovy nebudou určovat, že je možné je měnit usnesením valné hromady; tuto pravomoc je nutné upravit do konce roku 2013. Toto pravidlo se nevztahuje na rozhodnutí, která již ze zákona náležejí do působnosti valné hromady a v jejichž důsledku se mění stanovy (např. rozhodnutí o zvýšení základního kapitálu).

Akcie

Akcie v listinné podobě budou moci být vydávány pouze jako akcie na jméno. Akcie na majitele bude nadále pouze zaknihované nebo imobilizované. Zákon upravuje nový druh akcie – kusovou akcii. Taková akcie nemá jmenovitou hodnotu a představuje stejný podíl na základním kapitálu společnosti. Pokud společnost vydá kusové akcie, nemůže již vydat akcie se jmenovitou hodnotou. Na druhou stranu se zjednodušuje proces zvýšení/snížení základního kapitálu, kdy společnost nemusí žádat vrácení akcií a emitovat akcie nové.

Akcie na jméno bude muset obsahovat jednoznačnou identifikaci akcionáře, tedy kromě jména či názvu i datum narození a adresu či identifikační číslo a sídlo. Dosud stačilo uvést pouze jméno či firmu. Na druhou stranu nebudou muset akcie na jméno obsahovat datum emise (což zjednoduší proces výměny znehodnocené či ztracené akcie).

Zákon bude umožňovat stanovit pro jednotlivé akcie různý počet hlasů.

Akcionáři mohou nově požadovat po ovládajícím akcionáři povinný odkup jeho akcií, jestliže ovládající osoba využívá svého vlivu v ovládané osobě způsobem, v jehož důsledku dojde k podstatnému zhoršení postavení akcionáře.

Valná hromada

Valnou hromadu bude společnost svolávat zveřejněním pozvánky na svých internetových stránkách a současně zasláním na adresu uvedenou v seznamu akcionářů. Stanovy mohou stanovit i jiný způsob svolávání.

Ve stanovách lze upravit kvorum pro účast na valné hromadě či náhradní valné hromadě odchylně od zákona (zákon obsahuje úpravu shodnou se současnou, tj. pro valnou hromadu platí kvorum 30 %, pro náhradní není kvorum stanoveno).

Stanovy mohou připustit hlasování na valné hromadě s použitím technických prostředků či korespondenční hlasování. Nově zákon připouští možnost akcionářů se vzdát práva na řádné svolání valné hromady souhlasí-li 100% všech hlasů (doposud to bylo možné pouze u společnosti s ručením omezeným).

Kdo nesouhlasí s usnesením valné hromady a je na tomto jednání přítomen, je povinen podat protest. Podání protestu je podmínkou pro podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady soudem.

Složení orgánů společnosti

Nová právní úprava zavádí možnost zavést i monistický systém, tj. správní radu a statutárního ředitele. Rozdělení kompetencí je mírně odlišné od klasického modelu představenstvo – dozorčí rada. Lze taky

nastavit akciovou společnost s jedinou osobou, zastupující jak člena správní rady tak statutárního ředitele. Správní rada jmenuje statutárního ředitele a schvaluje mu smlouvu o výkonu funkce.

Společnost může zvolit i náhradníky do volených orgánů pro případ, že by se místo v orgánu uvolnilo.

Členem voleného orgánu akciové společnosti (představenstva, dozorčí rady, správní rady) může být nově i právnická osoba, vyjma statutárního ředitele a předsedy správní rady, kterým může být pouze osoba fyzická.

Ze zákona má představenstvo, dozorčí rada a správní rada 3 členy, stanovy však mohou určit počet členů představenstva odchylně, tj. může být i jednočlenné představenstvo ve společnosti s více akcionáři či jednočlenná dozorčí rada.

Délka mandátu musí být uvedena ve stanovách nebo ve smlouvě o výkonu funkce, jinak je 1 rok v případě představenstva (statut. ředitele) a 3 roky v případě dozorčí rady (správní rady). Ve smlouvě o výkonu funkce se lze od délky mandátu uvedené ve stanovách odchýlit. Délka mandátu může být nově na dobu například 50 let nebo na dobu neurčitou.

Smlouva o výkonu funkce musí obsahovat všechny složky odměny člena orgánu dle zákona, jinak je výkon jeho funkce bezplatný.

Zákaz konkurence neplatí bezvýjimečně, lze jej obejít. Zákaz konkurence lze rozšířit na společníky.

Odstoupení z funkce je nutné oznámit orgánu, který člena zvolil a funkce potom skončí uplynutím 1 měsíce od oznámení, pokud to tento orgán neschválí).

Kompetence orgánů společnosti

Představenstvo (statutární ředitel) je nově oprávněno vyžádat si pokyn valné hromady ohledně otázky obchodního vedení společnosti, avšak nikdo není oprávněn z vlastní vůle takový pokyn představenstvu udělit. Právní povaha takového pokynu je diskutabilní. Členové představenstva jsou i v takovém případě povinni jednat s péčí řádného hospodáře, tedy eventuálně se podle takového pokynu nezachovat.

Neurčí-li stanovy jinak, bude v případě rovnosti hlasů v představenstvu rozhodující hlas předsedy.

Členové orgánu se budou moci nechat při hlasování zastoupit jiným členem tohoto orgánu.

Dozorčí rada pozbyla kompetenci schvalovat převody či nabytí majetku v hodnotě převyšující 1/3 vlastního kapitálu společnosti. Pokud však bude toto oprávnění uvedeno ve stanovách, může jeho porušení založit odpovědnost představenstva.

Odpovědnost

Člen představenstva bude povinen oznámit ostatním členům představenstva a valné hromadě, že má v úmyslu uzavřít se společností smlouvu a sdělit jim podmínky takové smlouvy. Valná hromada bude mít možnost uzavření takové smlouvy zakázat. Tato povinnost se bude vztahovat i na další osoby členu představenstva blízké či členem

představenstva ovládané nebo ovlivněné.

V případě prohlášení úpadku na základě věřitelského insolvenčního návrhu může být členům orgánů uloženo vrátit plnění poskytnuté společností za poslední dva roky.

Insolvenční soud může rozhodnout o vyloučení člena statutárního orgánu tzn. rozhodnout, že člen orgánu, jehož výkon funkce vedl k úpadku společnosti, nesmí po dobu až deseti let (v případě opakovaného porušení zákazu výkonu funkce) vykonávat funkci člena orgánu. Toto pravidlo se vztahuje též na širší management společnosti.

Insolvenční soud může rozhodnout, že člen statutárního orgánu ručí věřitelům za dluhy společnosti, které se nepodařilo uhradit z majetku společnosti, jestliže jejich jednáním byl způsoben úpadek společnosti. Toto pravidlo se vztahuje též na širší management společnosti.

Účetnictví

Dle nového zákona nebude povinné vytvářet rezervní fond. Rozhodující pak bude ustanovení stanov. Pokud stanovy budou rezervní fond upravovat, bude jeho vytvoření pro společnost povinné.

Podíl na zisku bude možné, pokud tak stanoví stanovy, vyplatit i jiné osobě, než je akcionář a v jiné formě než peněžitě; shodně to platí o vypořádacím podílu.

Převody majetku a půjčky

Převod majetku mezi společnostmi a jejím akcionářem bude nadále omezen pouze v případě, že převodcem je akcionář a nabyvatelem je společnost a to po dobu prvních dvou let od vzniku společnosti. Takový převod bude moci být uskutečněn pouze za cenu stejnou či menší, než je stanovena posudkem znalce a pouze se souhlasem valné hromady.

Byl zcela zrušen § 196a upravující převody a půjčky mezi společnostmi, akcionáři a členy statutárních orgánů a byl nahrazen nově povinnostmi upravující střet zájmu (informační povinnosti členů statutárních orgánů, osob blízkých a ovládaných).

Zpráva o vztazích za rok 2013

Zpráva o vztazích za rok 2013 bude zpracována podle zákona účinného pro rok 2013, stejně jako uplatnění případných sankcí za porušení povinností v souvislosti s jejím vyhotovením.

Zpráva o vztazích již nepodléhá kontrole auditora.

Nově lze ovládané společnosti v zájmu koncernu poskytnout jako protiplnění za způsobenou škodu jinou formou než peněžitým plněním.

Kontakt

Jan Roub
Legal Director
Jan.Roub@accace.com

www.accace.com

Upozornění

Vezměte, prosím, na vědomí, že současné vydání Tax & Fiscal Alert bylo připraveno pro obecnou orientaci v dané problematice, ale nenahrazuje vlastní odborné poradenství poskytnuté ve vztahu ke konkrétní situaci. Z důvodu průběžných změn v legislativní oblasti mohou být některé informace po zveřejnění v Tax & Fiscal Alert předmětem dalšího vývoje a změn. Za tyto změny nenese společnost Accace odpovědnost, a nezodpovídá tedy ani za možné vzniklé škody a možná rizika vyvolaná změnou stávající legislativy.